

01001551007960016

2863

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 155

10 Ιουλίου 1996

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2429

Χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων - Δημοσιότητα και έλεγχος των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών - Δήλωση περιουσιακής κατάστασης πολιτικών, κρατικών λειτουργών και υπαλλήλων, ιδιοκτητών μέσων μαζικής ενημέρωσης και εντύπων και άλλων κατηγοριών προσώπων και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων
Έσοδα-δαπάνες πολιτικών κομμάτων
και υποψηφίων βουλευτών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Κρατική χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων

Άρθρο 1

Διακρίσεις και ύψος κρατικής χρηματοδότησης

1. Τα πολιτικά κόμματα χρηματοδοτούνται από το Κράτος προκειμένου να αντιμετωπίσουν μέρος των λειτουργικών και των εκλογικών δαπανών τους.

2. Η κρατική χρηματοδότηση διακρίνεται σε τακτική και εκλογική.

3. Η τακτική χρηματοδότηση χορηγείται κατέτος και ανέρχεται σε ποσοστό ένα κόμμα δύο τοις χιλίοις (1,2^ο/∞) των τακτικών εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού του αντίστοιχου οικονομικού έτους.

4.α. Η εκλογική χρηματοδότηση χορηγείται κάθε φορά που διεξάγονται γενικές βουλευτικές εκλογές ή εκλογές για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ανέρχεται σε ποσοστό έως μηδέν κόμμα πέντε τοις χιλίοις (0,5^ο/∞) των τακτικών εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού του οικονομικού έτους, κατά τη διάρκεια του οποίου διεξάγονται οι εκλογές. Αν διεξαχθούν περισσότερες της μιας εκλογές κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους, η συνολική χρημα-

τοδότηση δεν επιτρέπεται να υπερβεί, αθροιστικά, το παραπάνω ποσοστό.

β. Το ποσοστό της χορηγούμενης κάθε φορά εκλογικής χρηματοδότησης καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από πρόταση της Διακομματικής Επιτροπής. Η απόφαση αυτή εκδίδεται το πρώτο δίμηνο του έτους, κατά το οποίο λήγει η βουλευτική περίοδος ή του έτους διεξαγωγής εκλογών για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Σε περίπτωση προκήρυξης εκλογών πριν τη λήξη της βουλευτικής περιόδου, εκδίδεται με την παραπάνω διαδικασία απόφαση για τον καθορισμό του ποσοστού χρηματοδότησης μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την προκήρυξη, εκτός αν έχει ήδη εκδοθεί σχετική απόφαση σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο.

5. Οι αναγκαίες πιστώσεις για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Οι πιστώσεις αυτές δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το ένα κόμμα επτά τοις χιλίοις (1,7^ο/∞) των τακτικών εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού του αντίστοιχου οικονομικού έτους.

6. Η κρατική χρηματοδότηση δεν υπόκειται σε φόρο ή τέλος.

Άρθρο 2
Δικαιούχοι

1. Τακτική χρηματοδότηση δικαιούνται:

α. Τα πολιτικά κόμματα και συνασπισμοί κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή με βουλευτές εκλεγμένους στις γενικές βουλευτικές εκλογές από τους συνδυασμούς του ίδιου κόμματος ή συνασπισμού.

β. Τα πολιτικά κόμματα και συνασπισμοί κομμάτων, από τους συνδυασμούς των οποίων έχουν εκλεγεί αντιπρόσωποι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

γ. Τα πολιτικά κόμματα και συνασπισμοί κομμάτων τα οποία στις τελευταίες γενικές βουλευτικές εκλογές είχαν καταρτίσει πλήρεις συνδυασμούς τουλάχιστον στο εβδομήντα τοις εκατό (70%) των εκλογικών περιφερειών

της χώρας και συγκεντρώσει αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με το ένα κόμμα πέντε τοις εκατό (1,5%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων όλης της επικράτειας.

Η τακτική χρηματοδότηση χορηγείται για τη χρονική περίοδο από το επόμενο έτος εκείνου, κατά το οποίο έλαβαν χώρα οι γενικές βουλευτικές εκλογές, προκειμένου για τα υπό στοιχεία α' και γ' κόμματα και συνασπισμούς ή οι εκλογές για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προκειμένου για τα υπό στοιχεία β' κόμματα και συνασπισμούς, έως και το έτος διεξαγωγής των επόμενων αντίστοιχων εκλογών.

2. Εκλογική χρηματοδότηση δικαιούνται:

α. Τα πολιτικά κόμματα και συνασπισμοί κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή με βουλευτές εκλεγμένους στις γενικές βουλευτικές εκλογές από τους συνδυασμούς του ίδιου κόμματος ή συνασπισμού. Για τη χρηματοδότηση λόγω συμμετοχής σε γενικές βουλευτικές εκλογές, η προϋπόθεση αυτή απαιτείται να συνέτρεχε κατά τη βουλευτική περίοδο που έληξε.

β. Τα πολιτικά κόμματα και συνασπισμοί κομμάτων, από τους συνδυασμούς των οποίων έχουν εκλεγεί αντιπρόσωποι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Για τη χρηματοδότηση λόγω συμμετοχής σε εκλογές για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η προϋπόθεση αυτή απαιτείται να συνέτρεχε κατά την περίοδο που έληξε.

γ. Τα πολιτικά κόμματα και συνασπισμοί κομμάτων, τα οποία έχουν καταρτίσει πλήρεις συνδυασμούς τουλάχιστον στο εβδομήντα τοις εκατό (70%) των εκλογικών περιφερειών της χώρας και συγκεντρώσει αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με το ένα κόμμα πέντε τοις εκατό (1,5%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων όλης της επικράτειας στις γενικές βουλευτικές εκλογές, τις οποίες αφορά η χρηματοδότηση. Για τη χρηματοδότηση λόγω συμμετοχής σε εκλογές για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απαιτείται το κόμμα ή ο συνασπισμός να έχει συγκεντρώσει αριθμό ψήφων τουλάχιστον ίσο με το ένα κόμμα πέντε τοις εκατό (1,5%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων όλης της επικράτειας στις εκλογές αυτές.

Άρθρο 3 Κατανομή

1. Το συνολικό ποσό της τακτικής χρηματοδότησης κατανέμεται στα δικαιούχα πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς ως εξής:

α. Ποσοστό ογδόντα πέντε τοις εκατό (85%) χορηγείται στα κόμματα και συνασπισμούς που εμπίπτουν στην περίπτωση α' της παρ.1 του άρθρου 2 και κατανέμεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 3 του παρόντος άρθρου.

β. Ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) χορηγείται ισόποσα στα κόμματα και συνασπισμούς που εμπίπτουν στην περίπτωση β' της παρ.1 του άρθρου 2.

Στην κατανομή του ποσοστού αυτού μετέχουν τα κόμματα και οι συνασπισμοί που εμπίπτουν και στην περίπτωση α' της παρούσας παραγράφου.

γ. Ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) χορηγείται ισόποσα στα κόμματα και συνασπισμούς που εμπίπτουν στην περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 2. Στην κατανομή του ποσοστού αυτού μετέχουν τα κόμματα και οι συ-

νασπισμοί που εμπίπτουν και στις περιπτώσεις α' και β' της παρούσας παραγράφου. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που εκδίδεται το πρώτο τρίμηνο κάθε έτους και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, προσδιορίζονται τα κόμματα και συνασπισμοί που εμπίπτουν σε καθεμία από τις παραπάνω κατηγορίες και το ποσό τακτικής χρηματοδότησης που χορηγείται σε κάθε κόμμα και συνασπισμό.

2. Το συνολικό ποσό της εκλογικής χρηματοδότησης κατανέμεται στα δικαιούχα πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς ως εξής:

α. Ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%) χορηγείται στα κόμματα και συνασπισμούς που εμπίπτουν στις περιπτώσεις α' και β' της παρ. 2 του άρθρου 2 και κατανέμεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 3 του παρόντος άρθρου, με βάση τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που συγκέντρωσαν, κατά περίπτωση, στις προηγούμενες γενικές βουλευτικές εκλογές ή εκλογές για ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

β. Ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) χορηγείται στα κόμματα και συνασπισμούς που εμπίπτουν στην περίπτωση γ' της παρ.2 του άρθρου 2 και κατανέμεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 3 του παρόντος άρθρου, με βάση τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που συγκέντρωσαν, κατά περίπτωση, στις γενικές βουλευτικές εκλογές ή στις εκλογές για ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τις οποίες αφορά η χρηματοδότηση. Στην κατανομή του ποσοστού αυτού μετέχουν τα κόμματα και οι συνασπισμοί που εμπίπτουν και στην περίπτωση α' της παρούσας παραγράφου.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που εκδίδεται το αργότερο δέκα (10) ημέρες μετά την προκήρυξη των εκλογών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, προσδιορίζονται τα κόμματα και συνασπισμοί που εμπίπτουν στην περίπτωση α' της παρούσας παραγράφου και το ποσό χρηματοδότησης που χορηγείται στο καθένα. Με όμοια απόφαση, που εκδίδεται το αργότερο δύο (2) μήνες μετά τη διενέργεια των εκλογών, προσδιορίζονται τα κόμματα και οι συνασπισμοί που εμπίπτουν στην περίπτωση β' και το ποσό χρηματοδότησης που χορηγείται στο καθένα.

3. Για την κατανομή της τακτικής χρηματοδότησης μεταξύ των κομμάτων και συνασπισμών που ανήκουν στην κατηγορία της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, καθώς και της εκλογικής χρηματοδότησης, το ποσό που διατίθεται για καθεμία από τις παραπάνω κατηγορίες διαιρείται με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που συγκέντρωσαν τα κόμματα και οι συνασπισμοί που ανήκουν στην ίδια κατηγορία. Το πηλίκον της διαίρεσης αυτής πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που συγκέντρωσε το κάθε κόμμα ή συνασπισμός και το γινόμενο αντιστοιχεί προς το ποσό, το οποίο δικαιούται το κόμμα ή ο συνασπισμός.

4. Το ποσό κρατικής χρηματοδότησης, το οποίο δικαιούται συνασπισμός κομμάτων, κατανέμεται μεταξύ των κομμάτων αυτών με βάση σχετική συμφωνία τους. Η συμφωνία αυτή γνωστοποιείται στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μέσα σε ένα (1) μήνα από τη διεξαγωγή των εκλογών. Αν η προσθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, το ποσό κατα-

νέμεται ισόποσα μεταξύ των κομμάτων τα οποία συγκροτούν το συνασπισμό.

Σε περίπτωση αποχώρησης πολιτικού κόμματος από το συνασπισμό, το ποσό κρατικής χρηματοδότησης, το οποίο δικαιούται ο συνασπισμός, κατανέμεται με βάση σχετική συμφωνία των κομμάτων που είχαν συγκροτήσει το συνασπισμό. Αν δεν υπάρχει ή δεν γνωστοποιηθεί σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο η συμφωνία, το ποσό αυτό κατανέμεται ισόποσα μεταξύ των κομμάτων του συνασπισμού, στα οποία συνυπολογίζεται και εκείνο που αποχώρησε.

Άρθρο 4

Οικονομική ενίσχυση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς

1. Τα πολιτικά κόμματα και συνασπισμοί που λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση, σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 2, δικαιούνται ετήσιας οικονομικής ενίσχυσης από το Κράτος για τη σύσταση και λειτουργία κέντρων ερευνών και μελετών, καθώς και για τη διοργάνωση προγραμμάτων επιμόρφωσης των στελεχών τους. Η οικονομική αυτή ενίσχυση ανέρχεται συνολικά σε ποσό ίσο με το μηδέν κόμμα ένα τοις χιλίσις (0,1^ο/οο) των τακτικών εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού και κατανέμεται μεταξύ των δικαιούχων κομμάτων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ.1 του άρθρου 3.

2. Οι αναγκαίες πιστώσεις για την οικονομική αυτή ενίσχυση εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

3. Με την απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που προβλέπεται στην παρ.1 του άρθρου 3, καθορίζονται και τα κόμματα και οι συνασπισμοί που δικαιούνται την παραπάνω ενίσχυση, καθώς και τα αντίστοιχα ποσά.

4. Κατά τον έλεγχο που διενεργείται κατά το άρθρο 19 εξετάζεται αν τα ποσά που χορηγήθηκαν σε κόμματα ή συνασπισμό, με βάση την παράγραφο 1, χρησιμοποιήθηκαν για δραστηριότητα που εμπίπτει στην παράγραφο αυτή. Σε αρνητική περίπτωση επιβάλλεται στο κόμμα ή στο συνασπισμό με πράξη της Επιτροπής, η επιστροφή του ποσού το οποίο έλαβε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Έσοδα - δαπάνες πολιτικών κομμάτων και υποψήφιων βουλευτών

Άρθρο 5

Έσοδα και δαπάνες των πολιτικών κομμάτων

1. Έσοδα των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, θεωρούνται τα ποσά που συγκεντρώνουν από την κρατική χρηματοδότηση και κάθε άλλη πηγή και ιδίως από τακτικές και έκτακτες εισφορές των μελών, βουλευτών, φίλων, οικονομικές εξορμήσεις, δωρεές, δάνεια, μερίσματα, τόκοι, έσοδα από την εκμετάλλευση της κινητής ή ακίνητης περιουσίας τους ή από άλλη δραστηριότητα.

2. Δαπάνες των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, θεωρούνται τα ποσά που διαθέτουν για την αντιμετώπιση κάθε είδους αναγκών τους κατά τη διάρκεια τόσο της βουλευτικής όσο και της εκλογικής περιόδου.

3. Οι δαπάνες των πολιτικών κομμάτων και συνασπι-

σμών διακρίνονται σε λειτουργικές και εκλογικές. Λειτουργικές δαπάνες θεωρούνται τα ποσά που διατίθενται κατά τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου.

Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται ιδίως εκείνες που διατίθενται για την αντιμετώπιση των αναγκών της οργάνωσης και διοίκησης του κόμματος, για την προβολή των θέσεων και προγραμμάτων του κόμματος, για την επιμόρφωση των στελεχών τους και για τη δημιουργία και λειτουργία κέντρων μελετών, καθώς και την ανάπτυξη γενικότερων επιμορφωτικών δραστηριοτήτων. Εκλογικές θεωρούνται τα ποσά που διατίθενται κατά τη διάρκεια της εκλογικής περιόδου για τις ανάγκες του εκλογικού αγώνα, καθώς και η αξία παροχών και διευκολύνσεων προς το πολιτικό κόμμα ή συνασπισμό κομμάτων, όπως η διάθεση τηλεοπτικού χρόνου και η παραχώρηση της χρήσης ακινήτων.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μέσα σε τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος, ορίζονται οι κατηγορίες των παροχών και διευκολύνσεων, οι οποίες συνυπολογίζονται στις εκλογικές δαπάνες, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, καθώς και τα κριτήρια, τα αρμόδια όργανα και η διαδικασία αποτίμησης σε χρήμα αυτών των παροχών και διευκολύνσεων.

Άρθρο 6

Έσοδα και δαπάνες των υποψήφιων βουλευτών

1. Έσοδα των υποψήφιων βουλευτών για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου θεωρούνται τα ποσά που χορηγούνται σε αυτούς κατά τη διάρκεια της εκλογικής περιόδου για τις ανάγκες του εκλογικού αγώνα.

2. Δαπάνες των υποψήφιων βουλευτών για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου θεωρούνται τα ποσά που διαθέτουν οι υποψήφιοι βουλευτές κατά τη διάρκεια της εκλογικής περιόδου για τις ανάγκες του εκλογικού τους αγώνα.

Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνεται ιδίως κάθε ποσό που καταβάλλεται για τη μίσθωση, εξοπλισμό και λειτουργία γραφείων, αιθουσών και εκλογικών κέντρων, για την αγορά, έκδοση, κυκλοφορία και διακίνηση εντύπων, για την καταχώριση και προβολή μηνυμάτων από τον τύπο και τα άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης και για την παροχή κάθε μορφής υπηρεσιών από επιχειρήσεις διαφημίσεων, τύπου, ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης και δημόσιων σχέσεων, καθώς και η αξία παροχών και διευκολύνσεων προς τους υποψήφιους βουλευτές, όπως η διάθεση τηλεοπτικού χρόνου και η παραχώρηση της χρήσης ακινήτων.

3. Η παρ. 4 του άρθρου 5 εφαρμόζεται και για τον καθορισμό των αποτιμώμενων κατηγοριών παροχών και διευκολύνσεων προς τους υποψήφιους βουλευτές, των κριτηρίων, των αρμόδιων οργάνων και της διαδικασίας αποτίμησης τους.

Άρθρο 7

Απαγόρευση χρηματοδότησης

1. Απαγορεύονται η χρηματοδότηση και κάθε είδους παροχές προς τα κόμματα, τους βουλευτές και τους υποψήφιους βουλευτές από:

- α. Οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης κάθε βαθμού.
 β. Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.
 γ. Δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς.
 δ. Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και κάθε μορφής επιχειρήσεις, στα οποία συμμετέχει το Κράτος ή τα υπό στοιχεία α', β' και γ' νομικά πρόσωπα, ανεξάρτητα από το ποσοστό συμμετοχής τους ή τα οποία επιχειρούνται τακτικώς από το Κράτος ή τα νομικά αυτά πρόσωπα.
 ε. Επιχειρήσεις που κατέχουν άδειες τηλεοπτικών ή ραδιοδιοφωνικών σταθμών ή διατηρούν ή εκμεταλλεύονται τέτοιους σταθμούς.
 στ. Φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εκδίδουν ημερήσια ή περιοδικά έντυπα πανελληνίας ή τοπικής κυκλοφορίας.
 ζ. Επιχειρήσεις που έλαβαν μέρος σε διαδικασία διαγωνισμού ή απευθείας ανάθεσης για την ανάληψη έργου ή προμήθειας του Δημοσίου ή των υπό στοιχεία α', β', γ' και δ' νομικών προσώπων. Η απαγόρευση για τις επιχειρήσεις αυτές ισχύει επί μια πενταετία από την ολοκλήρωση της τελευταίας διαδικασίας, στην οποία συμμετείχαν.
2. Σε περίπτωση χρηματοδότησης ή άλλης παροχής σε πολιτικά κόμματα, βουλευτές ή υποψήφιους βουλευτές, κατά παράβαση της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, τα φυσικά πρόσωπα ή τα μέλη οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου που αποφάσισε τη χρηματοδότηση ή την παροχή τιμωρούνται με φυλάκιση έως δύο ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.
- Με τις ίδιες ποινές τιμωρούνται και οι κατά το άρθρο 13 υπεύθυνοι των πολιτικών κομμάτων, βουλευτές ή υποψήφιοι βουλευτές που αποδέχθηκαν τη χρηματοδότηση ή παροχή.

Άρθρο 8

Όρια χρηματοδότησης

1. Η χρηματοδότηση πολιτικών κομμάτων από το ίδιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ποσό των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.
2. Η χρηματοδότηση υποψηφίων βουλευτών κατά τη διάρκεια της εκλογικής περιόδου από το ίδιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών.
3. Σε περίπτωση χρηματοδότησης κατά παράβαση των παραγράφων 1 και 2 το φυσικό πρόσωπο ή τα μέλη του οργάνου διοίκησης νομικού προσώπου που αποφάσισε τη χρηματοδότηση τιμωρούνται με φυλάκιση έως ενός έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών.
4. Με τις ίδιες ποινές τιμωρούνται και οι κατά το άρθρο 13 υπεύθυνοι των πολιτικών κομμάτων και οι υποψήφιοι βουλευτές που αποδέχθηκαν τη χρηματοδότηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Απαγορεύσεις κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου

Άρθρο 9

Απαγορεύσεις για τα κόμματα

Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου απαγορεύεται στα κόμματα και στους συνασπισμούς κομ-

μάτων:

- α. Ανάρτηση ή επικόλληση αεροπανών, πανών, αφισών και κάθε άλλου είδους διαφημιστικού υλικού, εκτός των χώρων εκείνων που έχουν νομίμως καθορισθεί γι' αυτόν το σκοπό.
- β. Η προβολή διαμέσου των κρατικών και ιδιωτικών ραδιοτηλεοπτικών μέσων ενημέρωσης διαφημιστικών μηνυμάτων που υπερβαίνουν σε διάρκεια το χρόνο, ο οποίος καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από πρόταση της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 30.

Άρθρο 10

Απαγορεύσεις για τους υποψήφιους βουλευτές

Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου απαγορεύεται στους υποψηφίους βουλευτές:

- α. Η ανάρτηση αεροπανών.
- β. Η ανάρτηση ή επικόλληση πανών, αφισών και κάθε άλλου είδους διαφημιστικού υλικού εκτός των χώρων εκείνων που έχουν νομίμως καθορισθεί γι' αυτόν το σκοπό.
- γ. Η προβολή από κάθε υποψήφιο βουλευτή, διαμέσου των κρατικών και ιδιωτικών ραδιοτηλεοπτικών μέσων ενημέρωσης, διαφημιστικών μηνυμάτων που υπερβαίνουν σε διάρκεια το χρόνο ο οποίος καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από πρόταση της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 30.

Άρθρο 11

Ανώτατο ύψος των εκλογικών δαπανών των πολιτικών κομμάτων

Το ανώτατο ύψος των εκλογικών δαπανών πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών, που συμμετέχουν σε γενικές βουλευτικές εκλογές ή σε εκλογές για την ανάδειξη αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στις οποίες συυπολογίζεται και η αξία των αποτιμώμενων παροχών και διευκολύνσεων, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει σε ποσό το σαράντα τοις εκατό (40%) της τελευταίας κάθε φορά καταβληθείσας, στο σύνολο των κομμάτων, συνολικής τακτικής χρηματοδότησης.

Άρθρο 12

Ανώτατο όριο των εκλογικών δαπανών των υποψηφίων βουλευτών

1. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο βουλευτή στις βουλευτικές εκλογές, στις οποίες συυπολογίζεται και η αξία των αποτιμώμενων παροχών και διευκολύνσεων, καθορίζεται ανάλογα με τον αριθμό των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους στην περιφέρεια στην οποία θέτει υποψηφιότητα. Για τον καθορισμό του ορίου αυτού ο αριθμός των εγγεγραμμένων εκλογέων σε κάθε εκλογική περιφέρεια πολλαπλασιάζεται κατά κλιμάκια ως εξής:
  - α. Επί εκατό (100) δραχμές για αριθμό εκλογέων μέχρι 50.000.
  - β. Επί σαράντα (40) δραχμές για αριθμό εκλογέων από 50.001 έως 100.000.
  - γ. Επί τριάντα (30) δραχμές για αριθμό εκλογέων από 100.001 έως 150.000.

δ. Επί είκοσι (20) δραχμές για αριθμό εκλογέων από 150.001 έως 200.000 και

ε. Επί δέκα (10) δραχμές για αριθμό εκλογέων από 200.001 και πάνω.

2. Το ανώτατο όριο επιτρεπόμενων εκλογικών δαπανών, που προκύπτει με βάση τους υπολογισμούς της παραγράφου 1, προσδιορίζεται για κάθε εκλογική περιφέρεια με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η οποία εκδίδεται σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από την προκήρυξη των εκλογών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Τα παραπάνω ποσά μπορεί να αναπροσαρμόζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο βουλευτή Επικρατείας ή ευρωβουλευτή, στις βουλευτικές εκλογές ή στις εκλογές για την ανάδειξη Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθορίζεται στο ύψος που κάθε φορά ισχύει για τους υποψήφιους βουλευτές της Α' Εκλογικής Περιφέρειας Αθηνών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Δημοσιότητα των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών

Άρθρο 13

Αρμόδιοι για τη διαχείριση

1. Η διαχείριση των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων σε σχέση με τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου ανήκει στα όργανα που προβλέπονται από το καταστατικό του κόμματος. Τα όργανα αυτά και τα πρόσωπα που τα συγκροτούν γνωστοποιούνται στον πρόεδρο της Επιτροπής του άρθρου 19 του νόμου αυτού έως τις 31 Ιανουαρίου κάθε έτους. Οποιαδήποτε σχετική μεταβολή κατά τη διάρκεια του έτους γνωστοποιείται αμέσως στον πρόεδρο της Επιτροπής.

2. Οι υποψήφιοι βουλευτές είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι για τη διαχείριση των οικονομικών τους.

Άρθρο 14

Βιβλίο εσόδων - εξόδων

1. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί κομμάτων, στα οποία χορηγείται κρατική, τακτική ή εκλογική χρηματοδότηση, τηρούν στην έδρα τους ειδικό βιβλίο, στο οποίο καταχωρούνται υποχρεωτικά, κατά κατηγορίες και ξεχωριστά για κάθε έτος, όλα τα έσοδα και οι δαπάνες τους. Επίσης καταχωρούνται χωριστά τα ποσά που συγκέντρωσε το κόμμα κατά την εκλογική περίοδο και οι κατά την παρ. 3 του άρθρου 5 εκλογικές δαπάνες.

Στο βιβλίο που τηρείται από συνασπισμό κομμάτων καταχωρούνται και τα έσοδα και οι δαπάνες των κομμάτων που τον συγκροτούν.

Το βιβλίο εσόδων δαπανών θεωρεί, το πρώτο δεκαήμερο του μηνός Ιανουαρίου κάθε έτους, ο πρόεδρος της Επιτροπής του άρθρου 19 του νόμου αυτού.

2. Στο βιβλίο καταχωρούνται το ονοματεπώνυμο και πατρώνυμο ή η επωνυμία, αντιστοίχως, των φυσικών ή νομικών προσώπων που εισφέρουν με οποιονδήποτε

τρόπο στο κόμμα ή συνασπισμό ετησίως συνολικό ποσό μεγαλύτερο από τριακόσιες χιλιάδες (300.000) δραχμές, καθώς και εκείνων, προς τα οποία καταβάλλεται οποιονδήποτε ποσό από το κόμμα ή συνασπισμό ανεξαρτήτως του είδους της δαπάνης. Το ποσό αυτό μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μετά από πρόταση της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών.

3. Για κάθε έσοδο και δαπάνη μνημονεύονται τα αντίστοιχα παραστατικά.

Άρθρο 15

Απόδειξη εισπραξής

1. Για κάθε ποσό που εισπράττεται από τα πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων, με εξαίρεση την κρατική χρηματοδότηση, εκδίδεται απόδειξη εισπραξής. Τα στελέχη (μπλοκ) των αποδείξεων εισπραξής και των κουπονιών είναι αριθμημένα και θεωρούνται από τον πρόεδρο της Επιτροπής του άρθρου 19 του νόμου αυτού.

2. Από το σύνολο των θεωρημένων κουπονιών που εκδίδεται από το κόμμα ή συνασπισμό κομμάτων τεκμαίρεται ότι εισπράχθηκε ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%) τουλάχιστον.

Άρθρο 16

Δημοσίευση ισολογισμού

1. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί κομμάτων που λαμβάνουν κρατική, τακτική ή εκλογική χρηματοδότηση συντάσσουν κατ' έτος και δημοσιεύουν τον ισολογισμό εσόδων και δαπανών, καθώς και έκθεση, στην οποία πρέπει να μνημονεύονται ονομαστικά, με αναφορά του αντίστοιχου παραστατικού, τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εισέφεραν κατά τη διάρκεια του έτους συνολικά ποσό μεγαλύτερο από τριακόσιες χιλιάδες (300.000) δραχμές. Στην έκθεση αυτή καταχωρούνται με αναφορά του αντίστοιχου παραστατικού και τα ποσά που συγκέντρωσε το κόμμα κατά την εκλογική περίοδο, καθώς και οι κατά την παρ. 3 του άρθρου 5 εκλογικές δαπάνες.

Ο ισολογισμός και η έκθεση δημοσιεύονται το πρώτο δίμηνο κάθε έτους σε δύο τουλάχιστον καθημερινές εφημερίδες της Αθήνας.

2. Ο τρόπος σύνταξης του ισολογισμού και της έκθεσης και κάθε σχετική λεπτομέρεια ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Αντίγραφο του ισολογισμού, της έκθεσής του, καθώς και τα φύλλα των εφημερίδων, στα οποία δημοσιεύθηκε ο ισολογισμός, αποστέλλονται από τα κόμματα, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση, στην Επιτροπή του άρθρου 19 του νόμου αυτού, ώστε να διεξαχθεί ο σχετικός έλεγχος, καθώς και στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Άρθρο 17

Δημοσιότητα των εκλογικών εσόδων και δαπανών κομμάτων που δεν λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση

1. Τα πολιτικά κόμματα και συνασπισμοί κομμάτων

που συμμετείχαν, αυτοτελώς ή σε συνασπισμό, σε γενικές ή αναπληρωματικές εκλογές ή εκλογές για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και δεν δικαιούνται κρατική, τακτική ή εκλογική χρηματοδότηση υποχρεούνται να δημοσιεύουν τα εκλογικά τους έσοδα και δαπάνες εντός του πρώτου διμήνου του επόμενου έτους από τη διεξαγωγή των εκλογών, σε δύο καθημερινές εφημερίδες της Αθήνας.

2. Αντίγραφο της κατάστασης των εκλογικών εσόδων και δαπανών, καθώς και τα φύλλα των εφημερίδων, στα οποία δημοσιεύθηκε, αποστέλλονται στην Επιτροπή του άρθρου 19 του νόμου αυτού εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση ώστε να διεξαχθεί ο σχετικός έλεγχος.

Άρθρο 18

Κατάσταση εκλογικών εσόδων - δαπανών υποψήφιων βουλευτών

1. Οι υποψήφιοι βουλευτές που συμμετείχαν στις γενικές ή αναπληρωματικές βουλευτικές εκλογές υποχρεούνται να καταρτίσουν αναλυτική κατάσταση, στην οποία περιέχονται, κατά κατηγορίες, τα εκλογικά τους έσοδα και δαπάνες και μνημονεύονται τα αντίστοιχα παραστατικά, καθώς και συνοπτική κατάσταση των εκλογικών τους εσόδων και δαπανών.

2. Η αναλυτική κατάσταση των εκλογικών εσόδων-δαπανών και τα παραστατικά τους υποβάλλονται, εντός δύο (2) μηνών από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας, στην Επιτροπή του άρθρου 19 του νόμου αυτού. Στην αναλυτική κατάσταση αναγράφονται και τα ονόματα όλων εκείνων των προσώπων που χορηγούν ποσά πάνω από πενήντα χιλιάδες (50.000) δραχμές στον υποψήφιο βουλευτή για την ενίσχυση του εκλογικού του αγώνα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 6.

3. Οι υποψήφιοι βουλευτές έχουν την υποχρέωση να δημοσιεύσουν σε μια τουλάχιστον εφημερίδα, που εκδίδεται στην εκλογική τους περιφέρεια, τη συνοπτική κατάσταση εσόδων και δαπανών μέσα σε δύο (2) μήνες από τη διεξαγωγή των εκλογών.

4. Ο ειδικότερος τρόπος σύνταξης της αναλυτικής κατάστασης και κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού ρυθμίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Έλεγχος των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και των υποψήφιων βουλευτών

Άρθρο 19

Επιτροπή Ελέγχου

1. Ο έλεγχος των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών και των υποψήφιων βουλευτών, καθώς και η τήρηση των κάθε μορφής υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα νόμο ανήκει σε Επιτροπή Ελέγχου, η οποία υποστηρίζεται από ειδική υπηρεσία της Βουλής, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 9 του άρθρου αυτού.

2. Η Επιτροπή αποτελείται από ένα βουλευτή εκπρόσωπο κάθε κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων που εκπροσωπείται στη Βουλή. Της Επιτροπής προεδρεύει

ο οριζόμενος από το Προεδρείο της Βουλής Αντιπρόεδρος της, ο οποίος ορίζει ως γραμματέα της υπάλληλο της Βουλής.

3. Η θητεία των μελών της Επιτροπής και του γραμματέα της είναι ετήσια.

4. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Προέδρου της Βουλής το πρώτο δεκαήμερο του μηνός Μαρτίου κάθε έτους. Μετά τη διενέργεια γενικών βουλευτικών εκλογών συγκροτείται η Επιτροπή μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τη σύγκληση της νέας Βουλής. Η άρνηση κομμάτων ή συνασπισμών κομμάτων να υποδείξουν τον εκπροσώπο τους δεν εμποδίζει τη συγκρότηση της Επιτροπής, η οποία στην περίπτωση αυτή αποτελείται από τους εκπροσώπους των λοιπών κομμάτων και συνασπισμών.

5. Η Επιτροπή συγκαλείται για τον έλεγχο των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών με απόφαση του Προέδρου της Βουλής. Για την εκπλήρωση της αποστολής της η Επιτροπή αναθέτει τη διενέργεια λογιστικής ή οικονομικής πραγματογνωμοσύνης ή άλλων ελεγκτικών πράξεων σε ορκωτούς ελεγκτές, οι οποίοι εξετάζουν λεπτομερώς τα βιβλία και τα παραστατικά των κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών πριν από τη διεξαγωγή ελέγχου από την Επιτροπή και συντάσσουν αναλυτική έκθεση που υποβάλλεται στην Επιτροπή προς υποβοήθηση του ελέγχου. Κατά τον έλεγχο που διεξάγεται, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, από την Επιτροπή, καθώς και για την πραγματοποίηση των ελεγκτικών πράξεων που ενεργούνται κατ' εντολή της από ορκωτούς ελεγκτές, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις για το τραπεζικό, χρηματιστηριακό και φορολογικό απόρρητο.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζεται ο αριθμός των ελεγκτών, στους οποίους ανατίθεται το έργο αυτό και ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ορισμού τους, καθώς και κάθε σχετικό θέμα.

6. Όποιος παρεμποδίζει με οποιονδήποτε τρόπο το κατά το άρθρο αυτό ελεγκτικό έργο και ιδίως αρνείται την παροχή στοιχείων στην Επιτροπή ή στους ορκωτούς ελεγκτές τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών.

7. Ο έλεγχος των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών ολοκληρώνεται εντός δύο (2) μηνών από τη συγκρότηση της Επιτροπής σε σώμα. Ο έλεγχος των οικονομικών των υποψηφίων βουλευτών ολοκληρώνεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη διενέργεια των εκλογών. Μετά το πέρας του ελέγχου συντάσσεται αναλυτική έκθεση στην οποία προσαρτάται ως παράρτημά της και η έκθεση των ορκωτών ελεγκτών. Η έκθεση της Επιτροπής, με το παράρτημά της, υποβάλλεται αμέσως στον Πρόεδρο της Βουλής και στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και αποστέλλεται στα ελεγχόμενα πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς. Σε κάθε ελεγχόμενο υποψήφιο βουλευτή αποστέλλεται απόσπασμα της έκθεσης, το οποίο περιέχει το τμήμα που τον αφορά.

8. Η ειδική υπηρεσία της Βουλής στελεχώνεται με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 28 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β' - Προσωπικό της Βουλής).

9. Με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται κάθε θέμα που αφορά την οργάνωση και λει-

τουργία της Επιτροπής Ελέγχου και της ειδικής υπηρεσίας.

Άρθρο 20 **Εξουσιοδότηση**

Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στον παρόντα νόμο, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να ρυθμιστεί κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία ελέγχου της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις, περιρριτισμούς και απαγορεύσεις και της τήρησης των διατυπώσεων που προβλέπονται στο νόμο αυτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ **Κυρώσεις** **Διοικητικές κυρώσεις**

Άρθρο 21 **Γενικές διατάξεις**

1. Στα πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων και στους υποψήφιους βουλευτές επιβάλλονται κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης διατάξεων του νόμου αυτού, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα επόμενα άρθρα.

2. Οι κυρώσεις σε βάρος πολιτικών κομμάτων, συνασπισμών κομμάτων και υποψηφίων βουλευτών, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση του Προέδρου της Βουλής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση αυτή εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της έκθεσης της Επιτροπής Ελέγχου και κοινοποιείται στον παραβάτη και στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

3. Το πρόστιμο που επιβάλλεται σε πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς, τα οποία λαμβάνουν τακτική κρατική χρηματοδότηση, εισπράττεται με παρακράτηση του αντίστοιχου ποσού από τη χρηματοδότηση του επόμενου έτους. Το πρόστιμο που επιβάλλεται στα λοιπά πολιτικά κόμματα και στους υποψήφιους βουλευτές εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορούν να ρυθμιστούν ειδικότερα ο τρόπος είσπραξης του επιβαλλόμενου προστίμου και κάθε λεπτομέρεια σχετική με την εκτέλεση των κυρώσεων, που επιβάλλονται στα πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων και στους υποψήφιους βουλευτές, κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 22 **Κυρώσεις σε βάρος των πολιτικών κομμάτων**

1. Η μη εμπρόθεσμη δημοσίευση του ετήσιου ισολογισμού πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων τιμωρείται με πρόστιμο ίσο με το πέντε τοις εκατό (5%) της τελευταίας κάθε φορά καταβληθείσας προς αυτό τακτικής χρηματοδότησης.

2. Η μη εμπρόθεσμη δημοσίευση της κατά το άρθρο 17 κατάστασης εκλογικών εσόδων και δαπανών τιμωρείται με πρόστιμο ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών.

3. Η ελλιπής ή αντικανονική ενημέρωση του βιβλίου εσόδων-δαπανών και του ισολογισμού πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων τιμωρείται με πρόστιμο ίσο με το δέκα τοις εκατό (10%) της τελευταίας κάθε φορά καταβληθείσας προς αυτό τακτικής χρηματοδότησης.

4. Η ελλιπής ή αντικανονική ενημέρωση της κατά το άρθρο 17 κατάστασης εκλογικών εσόδων και δαπανών τιμωρείται με πρόστιμο δύο εκατομμυρίων (2.000.000) δραχμών.

5. Τα πολιτικά κόμματα που χρηματοδοτούνται ή δέχονται κάθε είδους παροχή από φορείς ή πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 7 του νόμου αυτού τιμωρούνται με πρόστιμο ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) της τελευταίας κάθε φορά καταβληθείσας προς αυτά τακτικής χρηματοδότησης. Αν το κόμμα δεν λαμβάνει κρατική χρηματοδότηση τιμωρείται για την παράβαση αυτή με πρόστιμο είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) δραχμών.

6. Για τα πολιτικά κόμματα και τους συνασπισμούς κομμάτων που λαμβάνουν μόνο εκλογική χρηματοδότηση από το Κράτος, το ύψος του προστίμου που προβλέπεται στις προηγούμενες παραγράφους υπολογίζεται με βάση τη χρηματοδότηση αυτή.

7. Η υπέρβαση του επιτρεπόμενου ανώτατου ύψους των εκλογικών δαπανών τιμωρείται με πρόστιμο ίσο με το διπλάσιο του ποσού της υπέρβασης. Αν η υπέρβαση είναι μεγαλύτερη από το πενήντα τοις εκατό (50%) του ανώτατου ύψους εκλογικών δαπανών, εκτός από το πρόστιμο, επιβάλλεται και η στέρηση της τακτικής χρηματοδότησης του επόμενου έτους.

8. Τα πολιτικά κόμματα που δέχονται χρηματοδότηση κατά παράβαση της παρ. 1 του άρθρου 8 τιμωρούνται με πρόστιμο ίσο με το είκοσι τοις εκατό (20%) της τελευταίας κάθε φορά καταβληθείσας προς αυτό τακτικής χρηματοδότησης ή με πρόστιμο πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών, αν πρόκειται για κόμμα που δεν λαμβάνει κρατική χρηματοδότηση.

9. Σε περίπτωση παράβασης της περίπτωσης β' του άρθρου 9 επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το δέκα τοις εκατό (10%) της τελευταίας κάθε φορά καταβληθείσας προς το κόμμα ή το συνασπισμό κομμάτων τακτικής χρηματοδότησης ή με πρόστιμο πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών, αν πρόκειται για κόμμα ή συνασπισμό κομμάτων που δεν λαμβάνει κρατική χρηματοδότηση.

Άρθρο 23 **Κυρώσεις σε βάρος των υποψηφίων βουλευτών**

1. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης δημοσίευσης της συνοπτικής κατάστασης των εκλογικών εσόδων και δαπανών των υποψηφίων βουλευτών, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 18, επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το πέντε τοις εκατό (5%) της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης.

2. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης υποβολής ή ελλιπούς ή αντικανονικής σύνταξης της κατά τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 18 αναλυτικής κατάστασης εκλογικών εσόδων και δαπανών επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το δέκα τοις εκατό (10%) της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης.

3. Υποψήφιοι βουλευτές που δέχθηκαν χρηματοδότηση ή άλλου είδους παροχή από φορείς ή πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 7 του νόμου αυτού τιμωρούνται

με πρόστιμο ίσο με το είκοσι τοις εκατό (20%) της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης.

4. Υποψήφιοι βουλευτές που δέχθηκαν χρηματοδότηση κατά παράβαση της παρ. 2 του άρθρου 8 τιμωρούνται με πρόστιμο ίσο με το δέκα τοις εκατό (10%) της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης.

5. α. Σε περίπτωση παράβασης των περιπτώσεων α' και β' του άρθρου 10 επιβάλλεται πρόστιμο που μπορεί να ανέλθει μέχρι ποσού ίσου προς το είκοσι τοις εκατό (20%) της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης. Το ύψος του προστίμου που επιβάλλεται κάθε φορά καθορίζεται ιδίως, ανάλογα με τη σοβαρότητα, τον αριθμό και τη συχνότητα των παραβάσεων, καθώς και την προκαλούμενη ρύπανση και βλάβη της αισθητικής.

β. Σε περίπτωση παράβασης της περίπτωσης γ' του άρθρου 10 επιβάλλεται πρόστιμο ίσο με το είκοσι τοις εκατό (20%) της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης.

6. Η υπέρβαση του επιτρεπόμενου ανώτατου ύψους εκλογικών δαπανών τιμωρείται με πρόστιμο ίσο με το τριπλάσιο της υπέρβασης.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Δήλωση περιουσιακής κατάστασης πολιτικών, κρατικών λειτουργών και υπαλλήλων, ιδιοκτητών μέσων μαζικής ενημέρωσης και εντύπων και άλλων κατηγοριών προσώπων

Άρθρο 24 Υπόχρεοι

1. Υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση της περιουσιακής τους κατάστασης, του ή της συζύγου και των ανήλικων τέκνων τους, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 25:

α. Ο Πρωθυπουργός.

β. Οι Αρχηγοί των πολιτικών κομμάτων που εκπροσωπούνται στο Εθνικό ή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

γ. Οι υπουργοί, οι αναπληρωτές υπουργοί και οι υφυπουργοί.

δ. Οι βουλευτές και οι Έλληνες αντιπρόσωποι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

ε. Τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 13.

στ. Οι γενικοί και ειδικοί γραμματείς υπουργείων.

ζ. Οι γενικοί γραμματείς περιφερειών, οι πρόεδροι των διευρυμένων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, οι νομάρχες και οι πρόεδροι των νομαρχιακών επιτροπών, καθώς και οι περιφερειακοί διευθυντές.

η. Οι υπάλληλοι ή σύμβουλοι ειδικών θέσεων και οι μετακλητοί υπάλληλοι, οι οποίοι διορίζονται με πράξη μονομελούς ή συλλογικού κυβερνητικού οργάνου, εφόσον έχουν κατά το νόμο αποφασιστικές αρμοδιότητες ή διαχειριστική εξουσία.

θ. Οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι και τα μέλη των δημορχιακών επιτροπών, καθώς και όσοι κατέχουν θέση μονομελούς οργάνου διοίκησης νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (πλην των κοινοτήτων) ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου του δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, περιλαμβανομένων και των προβληματικών επιχειρήσεων.

ι. Τα μέλη συλλογικού οργάνου διοίκησης νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (πλην των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης) ή νομικών προσώπων ιδιωτικού

δικαίου του δημόσιου τομέα, εφόσον έχουν διορισθεί με πράξη ή ύστερα από πρόταση κυβερνητικού οργάνου.

ια. Οι πρόεδροι και τα μέλη των επιτροπών προμηθειών των κρατικών υπηρεσιών και νομικών προσώπων, οργανισμών, ανώνυμων εταιρειών του δημόσιου τομέα, καθώς και των Ενόπλων Δυνάμεων, για προμήθειες ποσού που υπερβαίνει τα είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) δραχμές.

ιβ. Οι δικαστικοί και εισαγγελικοί λειτουργοί.

ιγ. Οι πρόεδροι, οι διοικητές, οι υποδιοικητές, οι γενικοί διευθυντές και οι αναπληρωτές γενικοί διευθυντές πιστωτικών ιδρυμάτων.

ιδ. Τα φυσικά πρόσωπα, καθώς και οι πρόεδροι, διοικητές, υποδιοικητές, γενικοί διευθυντές, αναπληρωτές γενικοί διευθυντές και μέλη του συλλογικού οργάνου διοίκησης νομικών προσώπων, τα οποία μετέχουν με ποσοστό τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) στο μετοχικό κεφάλαιο ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων.

ιε. Όσοι κατέχουν άδεια ή ασκούν επιχείρηση ραδιοφωνικού σταθμού, οι μέτοχοι κάθε μορφής εταιρειών, οι οποίες κατέχουν άδεια ή ασκούν επιχείρηση τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού σταθμού και τα μέλη της διοίκησής τους, καθώς και οι μέτοχοι εταιρειών, οι οποίες κατέχουν μετοχές εταιρείας που κατέχει παρόμοια άδεια ή ασκεί παρόμοια επιχείρηση και τα μέλη της διοίκησής τους.

ιστ. Οι ιδιοκτήτες ημερήσιων ή περιοδικών εντύπων πανελληνίας ή τοπικής κυκλοφορίας, οι μέτοχοι κάθε μορφής εταιρειών που εκδίδουν τέτοια έντυπα, καθώς και τα μέλη της διοίκησής τους.

ιζ. Οι δημοσιογράφοι μέλη των οικείων ενώσεων, συντακτών, καθώς και όσοι προσφέρουν δημοσιογραφικές υπηρεσίες σε επιχειρήσεις έκδοσης εντύπων ή σε ραδιοτηλεοπτικά μέσα ενημέρωσης με σύμβαση εργασίας ή έργου, εφόσον το έργο συνίσταται στην προετοιμασία περισσότερων από δύο δημοσιευμάτων ή εκπομπών κάθε μήνα.

2. Η δήλωση υποβάλλεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ορκωμοσία ή την ανάληψη καθηκόντων των κατά την παράγραφο 1 υποχρέων και επαναλαμβάνεται τον Απρίλιο κάθε έτους εφόσον διατηρούν την ιδιότητα αυτή και επί τρία (3) έτη μετά την απώλειά της.

3. Όσοι ανήκουν στις κατηγορίες προσώπων, στα οποία επιβάλλεται η υποχρέωση υποβολής δήλωσης για πρώτη φορά με τον παρόντα νόμο, υποβάλλουν τη σχετική δήλωσή τους μέσα σε εξήντα (60) μέρες από τη δημοσίευση του νόμου αυτού. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται και για τα πρόσωπα αυτά η προηγούμενη παράγραφος.

4. Το Φεβρουάριο κάθε έτους διαβιβάζεται, κατά περίπτωση, στην Επιτροπή του άρθρου 19 του νόμου αυτού ή στον αρμόδιο αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου κατάλογος των ελεγχόμενων προσώπων. Ο κατάλογος αυτός συντάσσεται από τον Πρόεδρο της Βουλής για τα πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως και ε' της παραγράφου 1, από τον αρμόδιο υπουργό για τα πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις στ', ζ', η', ι', ιβ' και ιε', από το δήμαρχο ή το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης του νομικού προσώπου για τα πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις θ' και ι', από τον αρμόδιο υπουργό ή το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης του νομικού προσώπου για τα πρόσωπα που αναφέρονται στην περίπτωση ια', από το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης του πιστωτικού

ιδρύματος για τα πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις ιγ' και ιδ' και από τον πρόεδρο της οικείας ένωσης για τα πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις ιστ' και ιζ'. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου ο κατάλογος αυτός διαβιβάζεται μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από τη δημοσίευσή του.

5. Αμφισβητήσεις, ως προς την ιδιότητα του υποχρέου στις περιπτώσεις στ' έως και ιζ' της παραγράφου 1, επιλύονται με πράξη του αρμόδιου αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, η οποία εκδίδεται μέσα σε ένα (1) μήνα από την υποβολή της σχετικής αίτησης του ενδιαφερομένου ή των οργάνων που είναι αρμόδια να υποβάλουν την κατά την παράγραφο 4 κατάσταση υποχρέων.

Άρθρο 25

Δήλωση περιουσιακής κατάστασης

1. Η δήλωση περιουσιακής κατάστασης περιέχει λεπτομερώς τα υφιστάμενα κατά το χρόνο υποβολής της περιουσιακά στοιχεία.

Ως περιουσιακά στοιχεία δηλώνονται:

α. Τα ακίνητα, καθώς και τα εμπράγματα δικαιώματα σε αυτά, με ακριβή προσδιορισμό τους.

β. Τα πλωτά μέσα, τα εναέρια μεταφορικά μέσα, καθώς και τα κάθε χρήσης οχήματα.

γ. Η συμμετοχή σε κάθε είδους επιχείρηση.

δ. Τα χρεόγραφα και οι καταθέσεις σε τράπεζες, ταμειυτήρια ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα.

ε. Τα εισοδήματα και οι οικονομικές ενισχύσεις από κάθε πηγή κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Η δήλωση υποβάλλεται από τον υπόχρεο και υπογράφεται από τον ίδιο, αν σε αυτή αναγράφονται μόνο δικά του περιουσιακά στοιχεία, από τη σύζυγό του, αν αναγράφονται μόνο δικά της περιουσιακά στοιχεία, και από αμφότερους τους συζύγους, αν αναγράφονται περιουσιακά στοιχεία και των δύο ή των ανήλικων τέκνων τους.

2. Η δήλωση συντάσσεται σε ειδικό έντυπο, το περιεχόμενο του οποίου καθορίζεται με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, με την οποία μπορούν να οριστούν δηλωτικά στοιχεία ή τα δικαιολογητικά, τα οποία πρέπει να αναγράφονται ή να συνοδεύουν τη δήλωση, καθώς και ο τρόπος υποβολής τους.

3. Οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης των προσώπων, που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως και ε' της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, υποβάλλονται στην Επιτροπή του άρθρου 19 του νόμου αυτού. Οι δηλώσεις των άλλων υποχρέων υποβάλλονται στον κατά το επόμενο άρθρο αρμόδιο αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

4. Η δημοσίευση στον τύπο των παραπάνω δηλώσεων επιτρέπεται με την προϋπόθεση ότι δημοσιεύεται ολόκληρο το κείμενό τους.

Άρθρο 26

Έλεγχος

1. Οι δηλώσεις των υποχρέων, που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως και ε' της παρ.1 του άρθρου 24, ελέγχονται από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου του άρθρου 19 του νόμου αυτού. Οι δηλώσεις των λοιπών υποχρέων ελέγχονται από αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, που ορίζεται με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου και ασκεί το έργο αυτό κατ' αποκλειστική απασχόληση για δύο (2) έτη.

2. Ο αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου επικουρείται από δύο παρέδρους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, έναν εφέτη ή αντεισαγγελέα εφετών και έναν εφέτη τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, που ορίζονται με απόφαση του οικείου Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου και ασκούν το έργο αυτό κατ' αποκλειστική απασχόληση για δύο (2) έτη.

3. Για την εκπλήρωση του έργου του ο αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να αναθέτει τη διενέργεια ελέγχου σε ορκωτούς ελεγκτές.

4. Ο αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου εξυπηρετείται από γραμματεία στην οποία τοποθετούνται, ύστερα από πρότασή του, υπάλληλοι της Γραμματείας του Αρείου Πάγου ή της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου με πράξη του Προέδρου ή του Εισαγγελέα, αντιστοίχως, του δικαστηρίου αυτού.

5. Κατά την έρευνα, που διεξάγεται κατά το παρόν άρθρο από την Επιτροπή του άρθρου 19, του αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου και τα πρόσωπα που τον επικουρούν σύμφωνα με την παράγραφο 2 και τους ορκωτούς ελεγκτές, εκείνοι που ενεργούν τον έλεγχο προβαίνουν σε κάθε απαραίτητη και πρόσφορη για την επίτευξη του σκοπού του ελέγχου νόμιμη ενέργεια. Μπορούν ιδίως: α) να ζητούν πληροφορίες και στοιχεία από οποιαδήποτε αρχή και από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που έχουν, αντιστοίχα, την υποχρέωση να δώσουν τις ζητούμενες πληροφορίες και τα στοιχεία που βρίσκονται στην κατοχή τους, β) να διατάσσουν την προσαγωγή εγγράφων και την εμφάνιση μαρτύρων, τους οποίους εξετάζουν σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του Κ.Π.Δ.. Κατά την έρευνα αυτή δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις για το τραπεζικό, χρηματιστηριακό και φορολογικό απόρρητο.

6. Μετά το πέρας του ελέγχου συντάσσεται από την Επιτροπή του άρθρου 19 ή τον αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου πόρισμα, στο οποίο περιέχονται οι διαπιστώσεις, σχετικά με το περιεχόμενο των δηλώσεων και τυχόν παραβάσεις του παρόντος νόμου. Αν συντρέχει περίπτωση καταλογισμού κατά την παρ. 1 του άρθρου 29, το πόρισμα αποστέλλεται στο Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Αν ανακύπτει περίπτωση ποινικής ευθύνης, το πόρισμα αποστέλλεται στο αρμόδιο για την άσκηση ποινικής δίωξης όργανο. Εφόσον διαπιστωθεί ανάγκη διερεύνησης θεμάτων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα φορολογικής ή άλλης αρχής, το πόρισμα αποστέλλεται στην αρχή αυτή.

Άρθρο 27

Ποινικές κυρώσεις

1. Ελεγχόμενος, ο οποίος αποκτά ή προσπορίζει σε τρίτο περιουσιακό όφελος επωφελούμενος της ιδιότητάς του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) ετών και με χρηματική ποινή. Στον υπαίτιο επιβάλλεται και στέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων από ένα (1) έως πέντε (5) έτη. Με τις ίδιες ποινές τιμωρούνται οι σύζυγοι και τα τέκνα του που απέκτησαν ή προσπορίσαν σε τρίτο περιουσιακό όφελος επωφελούμενοι της ιδιότητάς του ελεγχόμενου.

2. Αν το περιουσιακό όφελος του προσώπου που καταδικάστηκε είναι κινητό ή ακίνητο πράγμα ή ιδανικό μέρος πράγματος ή ορισμένο χρηματικό ποσό, διατάσσεται ως παρεπόμενη ποινή η δήμευση.

3. Ελεγχόμενος που παραλείπει να υποβάλει την κατά τα άρθρα 24 και 25 δήλωση ή υποβάλλει εν γνώσει του ανακριβή στοιχεία, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή. Στον υπαίτιο επιβάλλεται και στέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων από ένα (1) έως τέσσερα (4) έτη. Αν η πράξη τελέστηκε από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση τριών (3) μηνών έως δύο (2) ετών.

4. Τρίτος, ο οποίος αρνείται την παροχή στοιχείων και πληροφοριών, καθώς και όποιος παρεμποδίζει με οποιονδήποτε τρόπο τον κατά το προηγούμενο άρθρο έλεγχο τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος δημοσιεύει τμήμα μόνο της δήλωσης κατά παράβαση της παρ. 4 του άρθρου 25.

Άρθρο 28 **Διαδικασία**

1. Για τις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο, με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 62, 85 και 86 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος, του Κανονισμού της Βουλής και του νόμου για την ευθύνη των υπουργών, η ποινική δίωξη ασκείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών και ενεργείται απευθείας ανάκριση από εφέτη που ορίζεται από το όργανο που διευθύνει το εφετείο ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα. Για την κατηγορία αποφαινεται το συμβούλιο εφετών, κατά του βουλεύματος του οποίου επιτρέπεται αναίρεση την οποία έχουν δικαίωμα να ζητήσουν ο κατηγορούμενος, όταν παραπέμπεται για τις πράξεις που προβλέπονται στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 27 και ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου σε κάθε περίπτωση.

2. Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση των πράξεων αυτών είναι το τριμελές εφετείο σε πρώτο βαθμό και το πενταμελές εφετείο σε δεύτερο.

3. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο 29 **Καταλογισμός**

1. Καταλογίζεται σε βάρος του ελεγχόμενου χρηματικό ποσό ισάξιο με το περιουσιακό όφελος, το οποίο απέκτησε ο ίδιος, ο σύζυγός του ή ανήλικό τέκνο του και του οποίου η προέλευση δεν δικαιολογείται.

2. Σε περίπτωση ποινικής καταδίκης κατά την παρ. 1 του άρθρου 27 καταλογίζεται σε βάρος του καταδικασθέντος χρηματικό ποσό ίσο με το περιουσιακό όφελος που αποκόμισε, εφόσον αυτό δεν υπόκειται σε δημευση κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου.

3. Ο καταλογισμός ο οποίος προβλέπεται από τις παραγράφους 1 και 2 γίνεται υπέρ του Δημοσίου από το αρμόδιο τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 30 **Τελικές διατάξεις**

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που εκδίδεται μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την προκήρυξη γενικών βουλευτικών εκλογών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συγκροτείται Διακομματική Επιτροπή Εκλογών στην οποία μετέχει ο παραπάνω Υπουργός ως

πρόεδρος και ένας εκπρόσωπος κάθε κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, εκπροσωπούμενος στη Βουλή κατά την προηγούμενη βουλευτική περίοδο. Αποστολή της Επιτροπής είναι η υποβολή προτάσεων για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου που αφορούν τους όρους διεξαγωγής του προεκλογικού αγώνα.

2. Η συγκρότηση της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών συμπληρώνεται με την ίδια διαδικασία από εκπροσώπους των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών που δεν είχαν εκπροσωπηθεί στη Βουλή κατά την προηγούμενη βουλευτική περίοδο, εφόσον έχουν καταρτίσει συνδυασμούς στο πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον των εκλογικών περιφερειών της χώρας. Στην περίπτωση αυτή η σχετική απόφαση του Υπουργού εκδίδεται μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την ανακήρυξη των συνδυασμών.

3. Αν ένα ή περισσότερα πολιτικά κόμματα ή συνασπισμοί κομμάτων δεν υποδείξουν τον εκπρόσωπό τους μέσα σε δύο (2) τουλάχιστον ημέρες από τη λήψη του σχετικού ερωτήματος, η παραπάνω Επιτροπή μπορεί να συγκροτηθεί ή να συμπληρωθεί χωρίς τη συμμετοχή εκπροσώπου των κομμάτων ή συνασπισμών αυτών.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι ειδικότεροι κανόνες και προϋποθέσεις για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου που αφορούν τους όρους διεξαγωγής του προεκλογικού αγώνα.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και πρόταση της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και ο χρόνος προβολής κατά την εκλογική περίοδο των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών από τα κρατικά και ιδιωτικά ραδιοτηλεοπτικά μέσα. Οι ρυθμίσεις αυτές θεσπίζονται με κριτήριο την αναλογική ισότητα και τη δυνατότητα εξασφάλισης της μετάδοσης των θέσεων και των προγραμμάτων των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών.

6. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου έχουν ανάλογη εφαρμογή και προκειμένου για εκλογές για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Άρθρο 31 **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Η διαδικασία δημοσιότητας και ο έλεγχος του ισολογισμού όσων πολιτικών κομμάτων έλαβαν κρατική χρηματοδότηση το 1996 διέπεται από τα άρθρα 4 και 5 του ν. 1443/1984 (ΦΕΚ 73 Α') και τις αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών 92479/28.12.1984 (ΦΕΚ 2 Β') και 22444/29.3.1990 (ΦΕΚ 238 Β') του Υπουργού Εσωτερικών.

2. Οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης που υποβλήθηκαν για το έτος 1996 ελέγχονται από τα όργανα και με τη διαδικασία που προβλέπεται από τον παρόντα νόμο.

3. Κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού η Επιτροπή του άρθρου 19 συγκροτείται σε δύο (2) μήνες

από την έναρξη της ισχύος του και η θητεία των μελών της λήγει την 1η Μαρτίου του επόμενου έτους.

Άρθρο 32 Καταργούμενες διατάξεις

Από τη θέση σε ισχύ του νόμου αυτού καταργούνται:
α. τα άρθρα 1 έως και 10 του ν. 1443/1984 και η απόφαση 22444/29.3.1990 του Υπουργού Εσωτερικών με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 31 του παρόντος νόμου,

β. τα άρθρα 6 έως και 12 του ν. 1738/1987 (ΦΕΚ 200 Α'),

γ. το άρθρο 60 του ν. 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α'),

δ. το άρθρο 21 του ν. 2344/1995 (ΦΕΚ 212 Α'),

ε. το άρθρο 127 του π.δ/τος 92/1994 και

στ. κάθε άλλη διάταξη αντίθετη με τις ρυθμίσεις του παρόντος.

Άρθρο 33

1. Το άρθρο 12 του ν. 2328/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 12

1. Απαγορεύεται η καταχώριση ή η μετάδοση διαφημιστικών μηνυμάτων ή η ανάληψη χορηγίας εκπομπής ή η διάθεση χώρου σε έντυπο ή ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού χρόνου για τη μετάδοση διαφημιστικών μηνυμάτων, χωρίς την έκδοση τιμολογίου, που εκδίδεται κατά τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και επί του οποίου αναγράφεται και το ποσό του αγγελιοσήμου που αναλογεί.

2. Κάθε ραδιοφωνικός ή τηλεοπτικός σταθμός και κάθε εφημερίδα ή περιοδικό, που εδρεύει, εκπέμπει ή εκδίδεται σε οποιοδήποτε μέρος της ελληνικής επικράτειας, εφόσον κατά τις ισχύουσες ως σήμερα διατάξεις έχει την υποχρέωση καταβολής ειδικού φόρου και αγγελιοσήμου, οφείλει να υποβάλει στην οικεία Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) τον τιμοκατάλογο διαφημίσεων και χορηγιών, που εφαρμόζει. Στον τιμοκατάλογο αυτόν περιλαμβάνονται και όλες οι εκπτώσεις, οι προμήθειες και οι προσφορές, καθώς και ο αποδέκτης τους, είτε αυτός είναι ο διαφημιζόμενος είτε ο διαφημιστής που μεσολαβεί. Σε περίπτωση που τέτοιος τιμοκατάλογος δεν υποβληθεί, ισχύουν για τον υπολογισμό του ειδικού φόρου επί των διαφημίσεων και του αγγελιοσήμου, ως προς τους ραδιοφωνικούς ή τηλεοπτικούς σταθμούς, ο τιμοκατάλογος της Ε.Ρ.Τ.-Α.Ε. επαυξημένος κατά εκατό τοις εκατό (100%) και ως προς τα έντυπα μέσα ενημέρωσης οι υψηλότερες τιμές του τιμοκαταλόγου, που έχουν υποβληθεί από άλλα μέσα ενημέρωσης της ίδιας κατηγορίας και έκτασης κυκλοφορίας.

Ο τιμοκατάλογος, που κατατίθεται στη Δ.Ο.Υ. και αποστέλλεται υποχρεωτικώς από τα μέσα ενημέρωσης στο "Ταμείο Συντάξεων Προσωπικού Εφημερίδων Αθηνών Θεσσαλονίκης" (Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ.), βρίσκεται στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου στον οποίο η Δ.Ο.Υ. υποχρεούται να χορηγεί αντίγραφο ή απόσπασμα με δαπάνες του, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ν. 1599/1986.

3. Κάθε τιμολόγιο αντιστοιχεί στην καταχώριση ή τη μετάδοση συγκεκριμένου αριθμού διαφημιστικών μηνυμάτων, συγκεκριμένης έκτασης ή χρονικής διάρκειας,

για ένα συγκεκριμένο διαφημιζόμενο, σε συγκεκριμένη κατηγορία σελίδων ή ζώνης ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού προγράμματος και για συγκεκριμένη χρονική περίοδο και σ' αυτό αναγράφονται η τιμή και οι τυχόν εκπτώσεις κατά τον τιμοκατάλογο. Εφόσον το τιμολόγιο εκδίδεται στο όνομα του διαφημιστή που μεσολαβεί, αντίγραφο του με τη σφραγίδα και την υπογραφή του εκδότη αποστέλλεται στο διαφημιζόμενο μέχρι το τέλος του επόμενου από την έκδοσή του μήνα.

4. Στα πιστωτικά τιμολόγια, που εκδίδονται από τα έντυπα ή τα ραδιοηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης, πρέπει να αναγράφονται και οι αριθμοί των σχετικών τιμολογίων. Το τελευταίο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή.

5. Το ποσό που αντιστοιχεί στο κόστος παραγωγής ή προσαρμογής (εφόσον αυτή επιτρέπεται κατά νόμο) του διαφημιστικού μηνύματος από τον ίδιο το ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό, δεν μπορεί να υπερβαίνει το τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) και το είκοσι τοις εκατό (20%), αντίστοιχα, της διαφημιστικής δαπάνης για το συγκεκριμένο αγαθό ή υπηρεσία και μόνο για το πρώτο σχετικό τιμολόγιο που εκδίδεται.

Με εξαίρεση την περίπτωση που χορηγός είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός, η χορηγία θεωρείται διαφήμιση, χρονικής διάρκειας ίσης με την εμφάνιση της επωνυμίας ή του διακριτικού τίτλου ή του σήματος των προϊόντων του χορηγού. Διαφήμιση επίσης θεωρείται και οποιαδήποτε δημοσίευση που περιέχει διαφημιστικό μήνυμα και καταχωρείται στο σώμα του εντύπου, σε ένθετο, αφιέρωμα κ.λπ. ή διανέμεται μαζί με αυτό, είτε γίνεται επί πληρωμή είτε δωρεάν, με εξαίρεση την περίπτωση που διαφημιζόμενος είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός, οπότε δεν οφείλεται αγγελιοσήμο.

Του ειδικού φόρου επί των διαφημίσεων και του αγγελιοσήμου απαλλάσσονται επίσης και μηνύματα κοινωνικού περιεχομένου προβαλλόμενα σύμφωνα με τη διάταξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 21 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου.

6. Ο ειδικός φόρος και το αγγελιοσήμο όταν η διαφήμιση μεταδίδεται από την τηλεόραση, και το αγγελιοσήμο όταν η διαφήμιση μεταδίδεται από το ραδιοφωνικό, υπολογίζονται με βάση την ονομαστική τιμή κατά τον τιμοκατάλογο χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τυχόν παροχές, εκπτώσεις ή προμήθειες. Όταν μεσολαβεί διαφημιστής και το τιμολόγιο εκδίδεται στο όνομά του, η ονομαστική αυτή τιμή μειώνεται κατά είκοσι τοις εκατό (20%), ασχέτως της πραγματικής έκπτωσης που τυχόν χορηγείται.

Όταν η διαφήμιση δημοσιεύεται σε έντυπο μέσο ενημέρωσης, το αγγελιοσήμο υπολογίζεται με βάση την τιμή που αναγράφεται στο τιμολόγιο.

Όταν συνάπτονται ανταλλακτικές συμβάσεις μεταξύ των πάσης φύσεως μέσων ενημέρωσης για την αμοιβαία διαφημιστική προβολή τους, οι παραπάνω επιβαρύνσεις υπολογίζονται επίσης με βάση την τιμή του τιμολογίου.

7. Κάθε ημερολογιακό δίμηνο και μέχρι την 20ή ημέρα του μήνα που ακολουθεί το δίμηνο, κατατίθενται με τη συμπλήρωση ειδικών εντύπων από το διαφημιζόμενο ή, εφόσον μεσολαβεί διαφημιστής, από τον διαφημιστή κατ' εντολή του διαφημιζομένου, ο μεν ειδικός φόρος υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου σε τράπεζες συμβεβλημένες με αυτό, το δε αγγελιοσήμο στο όνομα του μέσου ενημέρωσης, στο οποίο έγινε η διαφημιστική προβολή, σε τράπεζες συμβεβλημένες με τα κατά νόμο αρμόδια για την είσπραξη του αγγελιοσήμου ασφαλιστικά ταμεία

και σε σχετικούς λογαριασμούς τους. Τα δε σχετικά παραστατικά επισυνάπτονται στο τιμολόγιο, ο αριθμός του οποίου αναγράφεται σε αυτά. Τα ποσά του αγγελιοσήμου που κατατίθενται στους ανωτέρω λογαριασμούς των ασφαλιστικών ταμείων είναι ακατάσχετα και αναπαλλοτρίωτα για οποιαδήποτε αιτία.

Οποιαδήποτε δαπάνη σχετική με την εισπραξη, τον έλεγχο, τη βεβαίωση και την κατανομή του αγγελιοσήμου, αφαιρείται από το Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ. στο τέλος κάθε διμήνου από τις αντίστοιχες εισπράξεις αγγελιοσήμου και το υπόλοιπο κατανέμεται στους δικαιούχους.

Η κατανομή του αγγελιοσήμου γίνεται με απόφαση του Δ.Σ. του Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ. εντός του επόμενου μήνα κάθε διμήνου, αρχής γενομένης από το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου κάθε χρόνου.

8. Το αγγελιοσήμο που επιβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 11 του α.ν. 248/1967 για καταχωρίσεις στις ημερήσιες εφημερίδες κάθε επί πληρωμή δημοσιεύματος που δεν αποτελεί διαφήμιση, εισπράττεται και αποδίδεται από την επιχείρηση που εκδίδει την εφημερίδα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 12 του α.ν. 248/1967, όπως αυτό ισχύει μετά την τροποποίησή του με τα άρθρα 5 και 6 του ν.δ/τος 1344/1973, και κατατίθεται στους λογαριασμούς του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. με τους τίτλους "Λογαριασμός Αγγελιοσήμου Ημερήσιων Εφημερίδων Αθηνών" και "Λογαριασμός Αγγελιοσήμου Ημερήσιων Εφημερίδων Θεσσαλονίκης", αντίστοιχα, που τηρούνται στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη.

Το αγγελιοσήμο που επιβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 15 του α.ν. 248/1967, για καταχωρίσεις σε μη ημερήσιες εφημερίδες και περιοδικά κάθε επί πληρωμή δημοσιεύματος που δεν αποτελεί διαφήμιση, εισπράττεται και αποδίδεται από την επιχείρηση που εκδίδει το έντυπο, σύμφωνα με όσα ορίζονται στη διάταξη αυτή.

9. Εάν ο ειδικός φόρος και το αγγελιοσήμο δεν υπολογίστηκαν και δεν αποδόθηκαν όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου αυτού, η διαφορά που προκύπτει, με τις ανάλογες προσαυξήσεις κατά τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, καταλογίζεται σε βάρος του υποχρέου για την καταβολή τους.

Σε περίπτωση μη απόδοσης ή εκπρόθεσμης απόδοσης του αγγελιοσήμου, επιβάλλονται σε βάρος των κατά τις παραγράφους 7 και 8 του άρθρου αυτού υποχρέων τα πρόσθετα τέλη και οι προσαυξήσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 1469/1984, όπως αναπροσαρμόστηκαν με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 21 του ν. 1902/1990 και ισχύουν.

Η μη εμπρόθεσμη και προσηκούσα καταβολή του αγγελιοσήμου των ραδιοηλεκτρονικών μέσων και περιοδικού τύπου, εκτός των άλλων νόμων κυρώσεων, παρέχει στο αρμόδιο για την εισπραξη του ασφαλιστικό ταμείο και το δικαίωμα να προβαίνει στη βεβαίωσή του, η οποία αποτελεί τίτλο εκτελεστό και εισπράττεται κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε..

10. Η μη εμπρόθεσμη και προσηκούσα καταβολή του ειδικού φόρου ή του αγγελιοσήμου αποτελεί για τους κατά τις παραγράφους 7 και 8 του άρθρου αυτού υποχρέους για την καταβολή τους, προκειμένου δε περί εταιρειών για το νόμιμο εκπρόσωπό τους, ποινικό αδίκημα, το οποίο διώκεται αυτεπαγγέλτως και τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή ίση με το μισό (1/2), τουλάχιστον, του

ποσού του αγγελιοσήμου που δεν καταβλήθηκε. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του α.ν. 86/1967, όπως ισχύουν.

11. Τα μέσα ενημέρωσης υποχρεούνται, σε περίπτωση προσηκούσής τους από το αρμόδιο για την εισπραξη του αγγελιοσήμου ασφαλιστικό ταμείο, να παρεμβαίνουν προσθέτως υπέρ αυτού. Αν δεγ παρέμβουν εμπροθέσμως και δεν παραστούν νομίμως και προσηκόντως προς υποστήριξη της παρέμβασής τους, ευθύνονται έναντι του παραπάνω ασφαλιστικού ταμείου ως πρωτοφειλέτες.

12. Τα αναφερόμενα στο εδάφιο α' της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού μέσα ενημέρωσης υποχρεούνται να τηρούν τριπλότυπο αναλυτικό ημερολόγιο διαφημίσεων θεωρημένο από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., στο οποίο να εμφανίζονται ανά ημέρα ή ανά έκδοση οι διαφημίσεις που πραγματοποιούνται.

Στο ημερολόγιο αυτό θα αναγράφονται ο διαφημιστής, ο διαφημιζόμενος, το προϊόν ή η υπηρεσία που διαφημίζεται, η αξία με βάση τον τιμοκατάλογο και το τιμολόγιο, τα στοιχεία του παραστατικού που εκδόθηκε για την καταβολή του φόρου και του αγγελιοσήμου και το ποσό αυτών, καθώς και τα στοιχεία κάθε άλλης ειδικής επιβάρυνσης. Επίσης, θα αναγράφεται και ο ακριβής χώρος ή θέση ή χρόνος κατά τον οποίο πραγματοποιήθηκε η διαφήμιση.

Στο ίδιο ημερολόγιο θα αναγράφονται και οι κατά την παράγραφο 8 του άρθρου αυτού καταχωρίσεις, με εξαίρεση τις μικρές αγγελίες και τα κοινωνικά, για τα οποία τα έντυπα μέσα θα υποβάλλουν δηλώσεις στον Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. ή στο Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ., κατά περίπτωση.

Το μέσο ενημέρωσης υποβάλλει μέσα στον επόμενο μήνα από το τέλος κάθε διμήνου στην αρμόδια για το σκοπό αυτόν Δ.Ο.Υ. το ένα αντίτυπο του ημερολογίου που τήρησε για όλο το προηγούμενο ημερολογιακό δίμηνο, το δε δεύτερο στο νομιμοποιημένο για τον έλεγχο του αγγελιοσήμου Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ.. Επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται περισσότερα από ένα μέσα ενημέρωσης, υποχρεούνται στην τήρηση του παραπάνω ημερολογίου ξεχωριστά για καθένα από τα μέσα αυτά.

Η μη τήρηση των διατάξεων της παραγράφου αυτής, που αναφέρονται στον τρόπο και το χρόνο έκδοσης και στο περιεχόμενο των τιμολογίων, καθώς και στη σύνταξη και υποβολή στη Δ.Ο.Υ. και το Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ. των προβλεπόμενων καταστάσεων, δηλώσεων και ημερολογίων, συνιστά παράβαση του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, οπότε και εφαρμόζονται οι φορολογικές διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά.

Σε περίπτωση που δεν έχει καταβληθεί από το διαφημιστή ή το διαφημιζόμενο εγκαίρως και προσηκόντως ο ειδικός φόρος και το αγγελιοσήμο επί των διαφημίσεων και οι τυχόν άλλες επιβαρύνσεις που αντιστοιχούν στις συγκεκριμένες συναλλαγές, ανεξάρτητα από τις άλλες συνέπειες, οι σχετικές διαφημιστικές δαπάνες δεν εκπέπτον από τα ακαθάριστα έσοδα του διαφημιστή και του διαφημιζόμενου, έστω και αν στη δεύτερη περίπτωση μεσολαβεί διαφημιστής.

13. Το Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ. δικαιούται να προβαίνει στον ουσιαστικό έλεγχο κάθε στοιχείου, σχετικού με τις πραγματοποιούμενες διαφημίσεις και καταχωρίσεις, τον υπολογισμό και την καταβολή του αγγελιοσήμου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7 του ν.δ/τος 1344/1973, 4 του ν. 712/1977 και 14 του ν. 1989/1991.

14. Η παράβαση των διατάξεων του παρόντος άρθρου από τους ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς

επιφέρει εκτός των άλλων και τις προβλεπόμενες από το άρθρο 4 του παρόντος νόμου διοικητικές κυρώσεις.

Τα αναφερόμενα στο εδάφιο α' της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού μέσα ενημέρωσης δικαιούνται να παρέχουν στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους επιβράβευση στους διαφημιστές, η οποία υπολογίζεται επί του συνόλου της διαφημιστικής δαπάνης που πραγματοποιήσαν σε αυτά. Το ποσοστό της επιβράβευσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το εννέα κόμμα εννέα τοις εκατό (9,9%).

Όλα τα παραστατικά, τα σχετικά με τον υπολογισμό και την καταβολή της επιβράβευσης αυτής, κοινοποιούνται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., η οποία υποχρεώνεται να χορηγεί αντίγραφο σε όποιον έχει έννομο συμφέρον.

Διαφημιστής για την εφαρμογή του άρθρου αυτού θεωρείται μόνο η επιχείρηση που παρέχει στο σύνολο των πελατών της δημιουργικές διαφημιστικές υπηρεσίες. Δεν δικαιούνται επιβράβευσης οι επιχειρήσεις που μεσολαβούν μεταξύ διαφημιστών και μέσων ενημέρωσης ή διαφημιζόμενων πελατών άλλων διαφημιστών και μέσων ενημέρωσης. Αν καταβληθεί επιβράβευση σε μη δικαιούχο ή επιβράβευση μεγαλύτερου ύψους από αυτό που ορίζεται παραπάνω, επιβάλλεται στο μέσο ενημέρωσης και στο διαφημιστή, με πράξη της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., πρόστιμο ίσο με το πενταπλάσιο του ποσού αυτού.

Αν η επιβράβευση αυτή παρέχεται με τη μορφή ίσης αξίας διαφημιστικού χρόνου ή χώρου, αυτός διατίθεται περαιτέρω με όλες τις προβλεπόμενες επιβαρύνσεις (ειδικός φόρος, αγγελιόσημο) κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

15. Οι γενικές διατάξεις του δικαίου του ανταγωνισμού ισχύουν και ως προς την εμπορική πρακτική των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών, των διαφημιστών και των διαφημιζομένων, ως προς τις μεταξύ τους σχέσεις.

Οι διαφημιστικές επιχειρήσεις, εφόσον λειτουργούν ως ανώνυμες εταιρείες, έχουν υποχρεωτικά ονομαστικές μετοχές. Εφόσον οι μετοχές αυτές κατέχονται από άλλη ανώνυμη εταιρεία, οι μετοχές αυτής της εταιρείας πρέπει να είναι ονομαστικές και ούτω καθεξής μέχρι φυσικού προσώπου. Από την υποχρέωση περαιτέρω ονομαστικοποίησης μέχρι φυσικού προσώπου εξαιρούνται αλλοδαπές εταιρείες, που κατέχουν μετοχές διαφημιστικών επιχειρήσεων και είναι εισηγμένες σε ξένα χρηματιστήρια, καθώς και οι τράπεζες ή οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες, εφόσον κατέχουν μετοχές μέχρι το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του μετοχικού κεφαλαίου διαφημιστικής επιχείρησης.

Ως προς την εφαρμογή της παραγράφου 11 του άρθρου 1 του νόμου αυτού, οι διαφημιστικές εταιρείες εξομοιούνται με τις επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν έργα ή προμήθειες του Δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, μπορούν να καθορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις και οι τυχόν αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

16. Με απόφαση του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης καθορίζονται τα σχετικά με τους τρόπους μέτρησης των διαφημιστικών μηνυμάτων που καταχωρούνται ή μεταδίδονται πραγματικά.

17. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης είναι δυνατόν να καθορίζονται λεπτομέρειες που είναι τυχόν αναγκαίες για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

2. Η ισχύς της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

3. Ο ειδικός φόρος και το αγγελιόσημο που αντιστοιχούν στις διαφημίσεις που έγιναν στα έντυπα ή ραδιοηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.1996 μέχρι και τη δημοσίευση του παρόντος, θα καταβληθούν από τους υπόχρεους στις συμβεβλημένες με το Δημόσιο, το Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ. και Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. τράπεζες ή, σε περίπτωση που δεν έχουν ολοκληρωθεί οι σχετικές συμβάσεις με τις τράπεζες, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων επί ονόματι του Ελληνικού Δημοσίου, του Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ. και Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π., κατά περίπτωση, εντός του πρώτου δεκαήμερου του μεθεπόμενου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος χωρίς προσαύξηση ή άλλη κύρωση. Η καταβολή θα γίνει με βάση ενιαία για όλο το παραπάνω χρονικό διάστημα κατάσταση, που θα συνταχθεί από τους υπόχρεους σε καταβολή.

Μέσα στην ίδια προθεσμία υποβάλλονται από τα μέσα ενημέρωσης στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. και το Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ. τα αντίγραφα των ημερολογίων διαφημίσεων που αφορούν την παραπάνω χρονική περίοδο. Σε περίπτωση που δεν τηρήθηκε από το μέσο ημερολόγιο διαφήμισης, υποβάλλεται αναλυτική κατάσταση με τις διαφημίσεις που έγιναν από το μέσο κατά την παραπάνω χρονική περίοδο.

Ποσά αγγελιοσήμου που έχουν παρακατατεθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, αναλαμβάνονται από τα ταμεία υπέρ των οποίων έγινε η παρακατάθεση και κατατίθενται στους τηρούμενους στις τράπεζες οικείους λογαριασμούς τους. Ποσά ειδικού φόρου που έχουν παρακατατεθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων αναλαμβάνονται απευθείας από το Δημόσιο.

4. Στο άρθρο 10 του ν. 2328/1995 προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

‘8. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, μπορούν να καθορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις, καθώς και οι τυχόν αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου’.

Στο άρθρο 11 του ν. 2328/1995 προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

‘7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, μπορούν να καθορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις, καθώς και οι τυχόν αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου’.

5. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του ν. 1989/1991 όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

‘Τα ανωτέρω ποσοστά κατανομής του αγγελιοσήμου μπορούν, ύστερα από σύμφωνη γνώμη όλων των δικαιούχων φορέων, να αυξομειώνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης’.

Άρθρο 34

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στα επί μέρους άρθρα του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 5 Ιουλίου 1996

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜ. Δ/ΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΑΠ.-ΑΘ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Β. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΕΘΝ. ΑΜΥΝΑΣ
ΓΕΡ. ΑΡΣΕΝΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Ε. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ
ΜΑΣ. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
Δ. ΡΕΠΠΑΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 8 Ιουλίου 1996

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 • ΑΘΗΝΑ 104 32 • TELEX 223211 ΥΡΕΤ GR • FAX 52 34 312

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Σολωμού 51		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.	
Πληροφορίες δημοσιευμάτων Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	5225761	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (031)	423955
	5230841	25ης Μαρτίου 21 Τ.Κ. 541 00	423956
Πληροφορίες δημοσιευμάτων λοιπών ΦΕΚ	5225713	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	4136402
	5249547	Νικηττα 6-8 Τ.Κ. 185 31	4171307
Πώληση Φ.Ε.Κ.	5239762	ΠΑΤΡΑ (061)	271249
Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.	5248141	Κορίνθου 327 Τ.Κ. 262 23	224581
Βιβλιοθήκη παλαιών Φ.Ε.Κ.	5248188	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	
Οδηγίες για δημοσιεύματα Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	5248785	Διοικητήριο Τ.Κ. 454 44	(0651) 21901
Εγγραφή Συνδρομητών Φ.Ε.Κ. και αποστολή Φ.Ε.Κ. με πληρωμή μέσω Δ.Ο.Υ.	5248320	ΚΟΜΟΤΗΝΗ (0531)	22637
		Δημοκρατίας 1 Τ.Κ. 691 00	26522

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΩΝ - Μέχρι 16 σελίδες 100 δρχ.
ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ - Από 16 σελίδες και άνω προσαύξηση 100 δρχ. ανά σελίδα ή μέρος αυτού

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531	Κ.Α.Ε. εσόδου υπέρ ΤΑΠΕΤ 3512
Α' (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κτλ.)	30.000 δρχ.	1.500 δρχ.
Β' (Υπουργικές αποφάσεις κτλ.)	50.000 "	2.500 "
Γ' (Διορισμοί, απολύσεις κτλ. Δημ. Υπαλλήλων)	10.000 "	500 "
Δ' (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κτλ.)	50.000 "	2.500 "
Αναπτυξιακών Πράξεων (Τ.Α.Π.Σ.)	25.000 "	1.250 "
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κτλ. προσωπικού ΝΠΔΔ)	10.000 "	500 "
Παράρτημα (Πίνακες επιτυχόντων διαγωνισμών)	5.000 "	250 "
Δελτίο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	10.000 "	500 "
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	3.000 "	150 "
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	150.000 "	7.500 "
Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.	10.000 "	500 "
ΠΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΕΥΧΗ ΕΚΤΟΣ Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	120.000 "	6.000 "

- Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στα Δημόσια Ταμεία που δίδουν αποδεικτικό εισπραχής (διπλότυπο) το οποίο με τη φροντίδα του ενδιαφερομένου πρέπει να στέλνεται στην Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
- Οι συνδρομές του εξωτερικού είναι διπλάσιες των παραπάνω αναφερομένων και μπορεί να στέλνονται με επιταγή και σε ανάλογο συνάλλαγμα στο Διευθυντή Οικονομικού του Εθνικού Τυπογραφείου.
- Η πληρωμή του ποσοστού του ΤΑΠΕΤ που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται στην Αθήνα από το Ταμείο του ΤΑΠΕΤ (Καποδιστρίου 34 - Αθήνα) και στις άλλες πόλεις από τα Δημόσια Ταμεία.
- Οι συνδρομητές του εξωτερικού μπορούν να στέλνουν το ποσό του ΤΑΠΕΤ μαζί με το ποσό της συνδρομής.
- Οι Δήμοι και οι Κοινότητες πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
- Η συνδρομή ισχύει για ένα χρόνο, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
- Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι τον Μάρτιο κάθε έτους.
- Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες κοινού λειτουργούν καθημερινά από 08.00' έως 13.00'